

Hurda-preemiä saaja Jää Eela soovitas sugupuud uuri

Kae lk 2

Koorastõst peri EASi juht Raudsepä Piitre

Kae lk 3

Mille latsõl otsaette tulnu muhk tohtõrdamada jäi

Kae lk 4



9 177 14061922005



Tulõvadsõ Uma Pido lavastas Leesalu Diana. Kuvvõs võrokõisi suur rahva- ja laulupido Uma Pido plaanitas pitä 2023. aastaga 3. juunil Põlvan Indsikurmu laululava pääl. Pito nakkas lavastama Põlvast peri Leesalu Diana, kiä tüütäs Talna liinatiatrin. Pido kunstnikus om lavastaja valinu Unduski Marion.

Pildi pääl omma Unduski Marion ja Leesalu Diana tulnu üle kaema Indsikurmu laululavva, et saanu naada täpsempi plaanõ märgotama.

RAHMANI JANI jutt ja pilt

Soomõ-ugri filmi-festival kõnõlös kodaniguaktivismist

Soomõ-ugri filmifestival FUFF peetäs timahava 30. hainakuust 1. põimukuuni Võromaal Sännä kultuuri-mõisan. Seo aasta kõnõldas festivalil keele, kultuuri ja luudusõ alalõhoitumisõga kõudetüst kodaniguaktivismist. Joba säitsmendät kõrda peetäväl festivalil omma kavan filmilinasusõ, opitarõ ja arotusõ, miä avitasõ soomõ-ugri maailmapilti vallalõ kõnõlda.

Festivali teema om, kuis saa ütsikinemisen ütiskunda muuta. Arotõdas, kuis hoita kiilt, kultuuri ja luudust.

«Mi egäpäävätehe ello om tulnu küsümüs, kuis mi ello jäämi, ku mi kultuuriga kõudet luuduskeskkund muutus. Ütine filmikaeminõ, kokko-saaminõ tegijidega ja arotaminõ andva jõudu ja inspiratsiooni tetä midägi uman elon parõmbas. Kiilt ja kultuuri ei saa kaia keskkunnast eräle, selle et ku keskkunnan omma välläkannatamalda muutusõ, saa ka elo tollõn piirkunnan otsa,» kõnõl festivali kunstilli-nõ juht Csüllõgi Edina.

Kolmõpääväne filmifestival

Mooste Elohelü peetäs seo kuu lõpun ja vahtsõ alustusõn

Timahavast Mooste Elohelü festivali peetäs 31. hainakuust 1. põimukuuni. Seokõrd omma

om timahava eestikeeline ja vällämaalt küläliidsi ei tulõ. Näüdätäs Uiibo Kersti, Taaveti Ave ja Tootseni Jaani filme. Tutvustõdas ka Seppingu Eva ja Murusalu Leni tegemisel olõvit filme.

Üten autoridõga kias lühkeisi mängufilme kassetti «Värske veri: Parimate kavatsustega». Festivali filmiprogrammi lõpõtas ülekaehus Pikkovi Ülo filmiloomingust. Viil näüdätäs valikut soomõ-ugri sõpru filmest ja handi lühkeisist filmest.

Päivä peetäs soomõ-ugri süüke tutvas tegeviti opitarri, kon saa tetä ja maitsa hõimurahvidõ süüke. Kätt saa pruuvi ka multifilmi tegemisen. Latsilõ om eräle tegemiisi ala.

Õdakuidsil kontsõrtõl astva üles ansambli Kännu Peal Käbi, Rahmani Hebo, Hints Anna ja sõbra.

Ligembät teedüst ja kavva saa kaia kodolehe fuff.ee päält ja festivali Moõvihu-lehelt.

UL



festivali teemas pulmalaulu, võistluslaul om kaasitaminõ, kon vastastikku laulva pruudi ja peigmehe laulja.

Täpsembät kavva saa kaia festivali kodolehe päält: moostefolk.ee.

UL



Väsümädä Rõugõ kunstikuur

RAHMANI JAN

Rõugõ om üts suvitajidõ lemmikpaik Võromaal. Ütes Rõugõ visiitkaardis või pitä õkva kesk alõvikku olõvat kunstikuuri, kon joba 11. suvvõ saa oppi, tetä ja osta käsitüüd, kaia näütüisi ja mõnikõrd ka kontsõrtõ kullõlda.

Kunstikuuri tegemiisi võtva iist Keväjä Annika ja Veski Lya. Näile käävä appi ka tõõsõ käsitüülise. Päämidsest lõudki kuurist käsitüüd ja muud paiklikku kraami.

«Väega häste lätt. Rahvas om rahul, mi olõmi rahul,» kitt Keväjä Annika. Kunstikuurin saa esi käsitüüd tetä, näütüisi kaia ja Võromaa käsitüülisi tettüt osta.

«Meil om mitmõsugumaidisi võimalusi. Tukõv om meil kangastelgiga tüü, tuu jaos om õkva eräle tarõ. Inemise, kes tahtva kudama tulla, lepvä kokko, Lya näütäs näile, kuis tetä, peräst inemine esi tulõ tege vaiba. Sis saa meil viil keraamikat tetä, Rumvolti Aivar käu kõrra nädälin tuud oppaman. Om ka muid oppuisi, tettü om maalikursuisi, paprõtütüüd, viltmist. Om olnu ka kunsti- ja käsitüünäütüisi,» tutvustas Keväjä Annika kunstikuuri tegemiisi.

Kunstikuur om vallalõ suvitsõl aol, a perämädsil aastil om kuurin toimõndõdu ka talvõl ütël pääväl nädälin. Kuuri peetäs üllel käsitüümüügiga, mõömän käävä käsitüülise esi. Timahava saa kunstikuurist osta 72 käsitüülise tüüd. Kuis nii hulga tegijit om kokko saa-



RAHMANI JANI PILT

Iistvidäjä Keväjä Annika ja Veski Lya Rõugõ kunstikuuri ussõ iin.

du? «Nemiisi võrk om teedä. Käsitüülisi om üle Võromaa, suurõmb jago tege käsitüüd muu tüü kõrvalt, omma väiku tegijä. Nii omgi meil pallu esi asju ja ostja kitvä, et valik om suur,» seletäs Veski Lya, kiä käsitüümüügiga kammandas. Tä ütles mano, et kunstikuuri toova käsitüülise umma kraami ka tuuperäst, et ei piäs laatu pite käümä.

Timahava rohkõmb eestläisi

Kunstikuurin käu suvildõ hulga suvõrõugõlaisi, kel tan kandin maakodo. Om ka müüdäsõitjit, kiä niisama uudishimost kinni pidävä ja sisse kaesõ. Päämidsest käävä kunstikuuri toimõnduusi kaeman perre, om noid, kiä käävä egä aasta. «Nimä nägevä mi arõngut kah: alu-

sõn lasksõ katus läbi, pangi olli all, no olõmi edesi lannü. Pallu omma õnnõliku, ku siist är läävä, ja tuu omgi meile reklaam,» seletäs Keväjä Annika.

Edesiminekit kitt ka Veski Lya: «Meil ei olõ inämb kemmergut, nüüd om joba WC!» Kunstikuuri edesimine kis küstäs projekte kirotadõn tukõ. No om kunstikuurin joba ka sääne tarõ, kon saa aasta läbi toimõnda.

Seo aasta om küläliisi hulgan inämb eestläisi ku varramba. Teedäki, mille peräst. «A muidu om käümü rahvast Jaapanist Ameerikani vällä,» ütles Keväjä Annika. Suurõ ekskursiooni-bussi siski tihti kunstikuuri mano ei trehvä, nuu sõitva hariligit Ööbikuorgu.

A rannahuugaig om timahava kõvastõ käümä lannü ja rahvast

Rõugõn liigus. Nii om ka kunstikuurin vahepääl kõvva saginat.

Ku muidu om suvildõ olnu kunstikuurin ka mõni kontsõrt, sis timahava noid ei plaanita. «Meil om väikene kontsõrdiruum, kon kullõja pidänü väega ütstõdsõ lähkõn olõma. Ja kontsõrtõ kõrralda- ja Bartosiki Tuuliki ei olõ kah viil Rootsist tulõma pääsnü, vast seo kuu lõpus jõud Rõugõlõ,» seletäs Keväjä Annika.

A miä tuu om, miä pand naisi Rõugõ kunstikuuri man väsümädä toimõndama? «Tan tetäs asju hingega, helkävide silmiga, vallalidsõ meelega,» seletäs Keväjä Annika.

«Õhinaga,» ütles Veski Lya mano. «Ja mul viil õhhiin otsan ei olõ!»

Kaika suvõülikooli matkapäiv Võromaa lõunatipun

Timahavanõ Kaika suvõülikooli matkapäiv peetäs 8. põimukuul Vana-Võromaa lõunatipun ja Mõnistõ talorahvamuusõumi man. Seo om joba tõõnõ aastak, ku säänest matkapäivä peetäs.

Ku minevääastadsõ suvõülikooli matka paik olf Vana-Võromaa põhatipp, sis timahava matkatas Võromaa ja Eesti lõunatipun. Matkapäiv nakkas pääle kell 10 Mõnistõ talorahvamuusõumi mant, kon peetäs mõnõ loengu Harglõ kihlkunna jõõnnimist, risti-

puiõst ja kunagidsõst katkuaost Harglõ kandin.

Edesi sõidõtas matka alustuspaika, tii pääl tetäs mõni piätüs. Matk nakkas pääle Naha talo suurõ tammõ mant, lätt matkarata pite ja om ligi 5 kilomiitret pikk. Päält matka mindäs tagasi muusõumi mano, kon tulõ ütlenlaulmisõga kultuuriprogramm.

Teedüst saa mano kodolehe voroselts.ee päält vai Pandi Annika käest e-postiga pant.annika@gmail.com.



PILT UMA LEHE ARHIIVIST

UL Minevääastanõ suvõülikooli matkapäiv Meerapalon.

M Ä R G O T U S

Hurda-preemiä saaja Jää Eela: tundkõ huvvi uma suguseldsi vasta!

Põud ja vihm 2020. aastaga suvõl

Sõbõr kutsõ hainalõ. Ütli, et ei saa tulla, lehte tii. Esihindäst mullõ miildünü juuskva higiga ja purõvidõ parmõ käen haina küünü vitä, et tuu hiidütäv vihma iist kuivalõ saanu. A ega ma sõbralõ lehetegemise asja es võlsi.

Tõõnõ sõbõr kutsõ samal pääväl puid lahkma. Ütli, et ei saa tulla, lehte tii. Kuuman puulahkminõ om tsipa hullõmb ku hainatego, kuigi ka puiõ halgõs ajaminõ om väega teraapilinõ tegevüs. A ega ma tõõsõlõ sõbralõ kah midägi es võlsi.

Om aig, ku inemise kõnõlõsõ ilmast viil inämb ku hariligult. Om olnu küländ pikkä põuda, miä aiakraami kasvataja vii-voolikuga juuskma om pandnu. Perämädse päävä omma toonu ka noilõ tsipa leevendüst. A suvi om alanu iks õkva nii, nigu suvi olõma piät. Seo om puhkajidõ suvi, kon igätsüst vällämaalõ sõita väega päähägi ei tulõ.

Looda, et sõbõr sai uma haina iks inne vihma ilostõ sisse veetüs. Ja looda ka, et tõõnõ sõbõr opp ütskõrd är tuu, et puiõ lahkmisõs om jahhembra ilmaga varahanõ kevväi hulga parõmb aig ku põvvanõ ja vihmanõ suvi.

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimõndaja



UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molovihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee

Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org, laiviorg@gmail.com

Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:

Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee

Tellmine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Kiri Kapstamäelt

Kirānik LUMISTE KATI and värskit mõttit,
kuimuudu egäpääväello vaeldust lõudä
ja mǎrgotas tuust, miä parasjago
süäme pääl.



Allakäümise spiraali tunnistõn

Mǎrgota vahepääl, mille om nii, et inemise ei olõ tuhandidõ aastidõ joosul väega edesi arõ-nõnu, innembä om olnu regress. Seo pututas nii vaimstõ, füüsilist ku keskkundlikku tasandit. Hirmus raiskaminõ, ületarvitaminõ, kasuahnus ja tuu ossa saagminõ, mink pääl istutas, omma õnnõ väiku osa allakäügist.

Suurõst luust omma inemise kimmäle luudu minkaski inämbäs, jumala muudu tege-läisis, kink elo mõtõ om püüdä edesi, häädüse ja valgusõ poolõ. Meile kõikilõ om antu pallo inämb, ku mi är pruugimi. Mi potentsiaal om satu kõrdo suurõmb. Kas tuu ei tii kurvas?

Tuu mõnõ lihtsä näüte, miä seo moidsõ ilma man egä päiv silmä jääse.

Om kuum suvi ja ummõtõ niitvä pallo inemise kõva plä-rināga muro nii lühküs, et seo kimmäle päävä käen är kõrvõs, ja sis om tuud vaia jäl kõvva valla. Seo om üts hindä orjas tegemise viis.

Hain om tähtsä ressurss, minkast komposti tuuta, vaht-sõt mulda tetä. Muld om maa

jaos nigu inemisele nahk. Permakultuur om väega vana meetõd kokko hoita aigu, miä lätt kitskmises ja valamisõs. A iks om suurõ massiga võr-rõldõn õnnõ kǎpätäüs noid, kiä tuud periselt praktisiirvä. Permakultuur om luudusõ ökosüstemi perrāaimaminõ uman aian, et aiandus olnu võimaligult loomulik ja es raisanu ressurssõ. Ku muld põhu vai muu muldsiga kinni katta, ei kuio tä õkva är ja mikroorga-nismi saava rahun toimõnda, muul juhul olõmi jäl valamisõ ja mullavahtsõndamisõ orja.

Õkva sai läbi jaaniaig, kon arvada kõgõ inämb aastan süüdi är lihha, selle et lihasüü-jile liha miildüs. Ummõtõ om olõman satu muid võimaluisi. Kas ei olõ egoistlik olla umma harinõmiisi ja maitsõmeele ori? Liha tuutmisõs kulus satu kõrdo inämb ressurssõ ku sama hulga rahva kasvõga ärsütmi-ses. Eetilidse põhjussõ viil li-sas. Eläjil omma sammamuudu tundõ. Viis, kuis eläjit peetäs, om ekspluatiirvä, vägivaldnõ ja ei olõ humaannõ.

Oh annas Jummal inemiisile inämb mõistust ja ausit mõttit, suurõmeelisüst ja edenemise väke!

Timahavadsõ Hurda Jakobi rahvuskultuuri avvohinna saava Jää Eela ja Laari Mart. Hurda-preemiit andas vällä joba 29. kõrd ja egä aasta kats preemiät: üts Põlva maakun-nan silmä paistnulõ inemise-le ja tõnõ üle Eesti tunnõtulõ rahvuskultuuri edendäjäle.

Savi turismitalo pidäjä Jää Eela om varrampa aastit vidä-nü Hurmi külä kogokunna tegemiisi. Perämäidsil aastil om tä inämb pühendünü ko-dotsilõ tegemiisile, a tuu kõr-valt uur tä hoolõga suguseltsi ja lüü üten Hurda Jakobi seld-si tegemiisin. Suguseldsi uur-minõ vei Eela ka Hurda elolu uurmisõ mano ja minevä aas-ta lõpus säädse tä Hurda elo perrä kokko näütemängu «Ja-kob tuleb koju», kon kõnõl-das Hurda perekunnaluku ja kujotõdas paiku, kon Hurda Jakob elli ja tüüt.

Väikun intervjuun Umalõ Lehele kõnõlõs Jää Eela lähembäle Hurda Jakobist ja tsi-pa ka ummist tegemiisist.

Kuis tekkü huvi Hurda Jakobi tegemiisi uurmisõ vasta?

Mu huvi tekkü Hurda vasta sis, ku lõudse, et mu esäpuulnõ suguselts ja Hurda suguselts juuskva abiellumisõ peräst kokko. Pääle tuud naksi Hurda suguseltsi rohkõmb uurma, ja timä eloluku kah. Kümme aastat olõ Hurda seltsin olnu, om peet konvõrentse ja kõrraldõt üritüisi, miä tegevä Hurda pe-rändüst tutvambas.

Hurda Jakobi kõgõ suu-rõmb tüü om olnu tuu, et tä om kořanu alalõhoitmisõs ees-ti talorahva- ja laulukultuuri. Tä kutsõ aolehe kaudu üles rahvaperändüst kirja pand-ma ja lõudse niimuudu hulga abiliisi, kiräsaatjit. Tä olõ torõ miis tuun mõttõn, et esi vastaš kirāga kõigilõ kogojilõ, tennäs, olõ kaastüüliidsi vasta tähele-pandja.

Olõt Hurda elost kokko säädñü lühembä ja pikembä näütemängu. Minkast nuu kõnõlõsõ?

Inne Hurda 180. sünnüaasta-päivä ma mõtli, et seod am-mõtlikku juttu om olnu hul-ga, a perekunnast olõ-i kiäki kõnõlnu. Sis naksi uurma matõrjalõ timä perekunna kot-

Kas rahvus om varsti häbüasi?

Suur murõ ja hädä, mea tal-võl algu, kõgõ ilma haard ja viil pōraki meid maha jättünü ei olõ, tunnus siski nigu unõ-tuvat, selle et nakatas otsma jutuañõt ja häti, mea nigu... imeligu tunnusõ.

Kauõn ja võõran riigin tapp üts julm inemine tõsõ ärä. Olli konagi üten kotsin tüül ollu. Kiä tiid, mea nail klaari olõ ja mille riigiamõtnik uma kohusõ unõf ja mõtsikin lätš, aga nii juhtu, ja kõgõ hul-lõmb, et mehi nahavärv es olõ üts. Tuust võit viil arru saija, et tapõtü rassist inemi-se uudisõs pääle tulli ja tuust sündü pea sõda. Aga mea edesi sai?

Võisõ olla, et kiä ka irvif ja ulli peräst saiba hüürläsepes-



RAHMANI JANI PILT

Timahavanõ Hurda-preemiä saaja Jää Eela.

Kas Sul om Hurdaga kõüde-tült viil plaanõ vai suuvõ?

Inemise võinu rohkõmb Hurda perändit tunda ja väär-tüstä. Mi Hurda-seldsi murõ ja suuv om, et saanu kõrda Hur-da sünnikodo. Kats hoonõt, ait ja sann omma kõrda saanu, ku saas ka elomaja, olnu sääl hää üritüisi kõrralda, es pidänü kõkkõ tarvilist sinnä vidämä.

Ja viil olõs lehelugõjilõ sää-ne suuv: tundkõ huvvi uma suguseldsi vasta!

Kuis Savi turismitalol parhil-la lätt?

Võtami iks küläliisi vasta. Koroon-aigu olõ vaiksõmb, sis saiva üümajja nuu, kiä tan kandin komandeeringun olli. Ku asi lätš lahedambas, nakaš turistõ käümä, suvõs om peris hulga tellitü.

Helistedäs pallo, huvvi om, a üle mõistusõ ei saa kah rahvast vasta võtta. Ma ei taha väega pallo esi seltskundõ võtta, taha külärahhu ja kodorahhu hoita. Jaanipääväl olõ iks peris pallo rahvast: olõ hulga sõprus-kundõ, egäüts esi nukun.

Midä puhkaja maalt ots?

Egäüts ots umma. Osa ots-va vaikust. Tõõsõ jäl tahtva pito pitä. Om komandeeringun käüjit, om latsilaagriid.

A kõgõ inämb otsitas iks eht-sät luudust. Mõni perekund om käünü kümmit aastit, sõitnu tan ümbre ja näüdänü latsilõ seod piirkunda.

Küsse RAHMANI JAN

sä tsüäsä, a no ei saa enämb taad nõiajahti pedämä. Film ja raamat «Tuulõst viidü» tulõ ära keeldä... Kas nuist targutõjõist mõni om raama-du kõrraligult läbi lugõnu vai kinun maisikrõbinõid jahva-tõn aigu saanu tuud kah kaia, mea ekraniin pääl sünnüs?

Om meelen, et aastõid ta-gasi võeti üles jutt, et Pikk-suka Pipi esä ammat tulõ raamadust maha tõmmada. Võisõ arvada, et kavvõmbadõ ei saa enämb mõtlõmada jut-tõga minnä, a no om jäätis kah nii-üldä lõõgi alh. Kas mi Onu Eskimo pandas ka nüüd viil havvapõhjan keriguvandõ ala? Ja mea saa kõigist sõõgest, konh nime man määnestki rahvust vai riiki om nimetef?

Ei salga, et tulõ miilde Ven-ne aig, ku järjest suurõmba huu ja kõvõmba häälega kõ-nõlama nakati, et varsti omma

kõiki liiduvabariike inemise üts nõukogude rahvas ja kiil kah muiduki teedäki, määne. Latsiaian nakati kah jo venne kiilt oppama ja mõni tohtri olõ nii riigitruu, et kõnõli last uutvalõ naasõlõgi, et hää, ku taa tuud kiilt, mea üle suurõ riigi ja varsti üle ilma võimu saa, umatte veidü kõnõlas, lat-sõl om peräst keremb... Kah-ju külh, aga ma es mõtlõ taad põra nalla peräst esi vällä.

A mis sis saa, ku üttegi rahvust enämb jutus võtta ei tohe? Ja muiduki tulõ sis tuu keelevärgiga kah jama. Sel-le et ku rahvus om häbüasi, peas mi sis kõik inglíst tarvi-tama ei naka...

Ei tiiaiki, kas mulk vai setu võit viil üldä vai om tuu kah solvamine? Ma tahtunu külh õks võrukõsõs jäijä!

NÕLVAKU KAIE

Pulga Jaani mõtõlusõ

Kanapoig ja Saatus

Saatus tahtsõ, et Kanapoiga es süüa munast pääst är ja üts normaalsõ olõkiga must kana haudsõ timä vällä. Saatus taht-sõ ka toda, et repän, kiä timä immä (vai kasuimmä, kanul ei olõ vahet) hiilse, koristõdi siist-ilmast õigõl aol är. Hopõn, tuu igävene rassõ elläi, es astu kah Kanapõjalõ pääle.

Katõ nädäli peräst lätš ilm ka suurõlõ Keväjäle, nii et hummukust õdakuni muudkui kontrolliti, midäs tuu imä säält maa seest vällä sabitsõs ja kas tuu süüa sünnüs. Sis, ütskõrd ilusa ilmaga, olõ vist Saatus kanapoja poolõ sälläga ja väi-ku pistrik (haugas?) haard timä küüdsi vahelõ. Saatus olõ küll sälläga, aga imä es olõ. Imä linnaš kullilõ järgi ja kull tuu hiitümise pääle visaš kanapoja maha, suuri kannu aida. Kana-poja instinkt ütäl tälle, et nüüd om vaia sisse tükki kohegi, kon tedä kiäki ei näe. Tükke tä kohe tükke, nika õdaguni tä vällä es ilmu ja üüses jäigi kaotsi.

Saatus näkk nüüd är, et asi tükis Kanapoja kahjus kiskma, ja hoif vihmasatu niikaua kinni, ku ma hummugu tulli ja näi, et üts kanapoig sais, siiva sorakilõ, ja kaibas, et timäga om halvastõ ümbre käütü. Ma sis vei vaesõ-gõsõ inkubaatorile kosuma. Poolõ tunni peräst olõ tä viil vir-gõmb ku tõsõ velle-sõsara.

Kas ei olõ nii, et tihti kuu-lõmi selgen eesti keelen kurt-mist, kumuudu elun sukugi ei vea. Kiäki ei tulõta miilde noid kõrdu, kon nimä ime läbi vai üle väidseterä päsenu omma. Mõnõ inemise elu noist päse-mistest koon saiski.

Inne unõ tulõkit võinu siski Saatust tennädä. Egäs juhus.

Illus pühapäiv

Kolm tegeläst otsustiva hääd ilma nauti ütsiku saarõ pääl. Edimäne olõ puhas vegan, nimi olõ täl Vesirott. Kihä kosutusõs olõ tä kuurnu är jupi kalmust ja plaan olõ tollõ mõnusa pala man paar tunnikõist müüdä saata. Tõnõ olõ kõgõsüüjä, nimi olõ täl Parts. Kuvõrd haudmine olõ täl poolõlõ, sis otsust tä munnõ jahutada ja tuu ao müüdä saa-ta saarõ pääl nigu turvakodun. Sõõgist tä es hooli, tahtsõ puha-ta ja vaimulõ tsipa vaheldust.

Kolmas aga olõ põhimõttõli-ne lihasüüjä. Suurlasniits, aga ristinimi olõ lühemb – Kärp. Vaival täl nälga olõ, aga Pardsi nägemine pand häüsä juuskma ja jala hüppämä.

Parts es tii muud, ku rapuf pääd, nii et kukrutagust olõ kärbil võimalda kätte saia. Muialt aga Pardsile tä midägi tetä es suta, mugu karõf ümbre.

Vesirott kannaf tuud janti jupp aigu, sis võit uma palukõsõ ris-ti hambiile ja oidu lumbi perve poolõ. Pardsil sai kah villänd, li-bisf hindä vette ja oidu minemä.

Kärp pahasi, et kiäki timä nallast aru ei saa, lätš puu-uni-gu manu, kon Vesiroti suvõ-kodu, ja tuhlas tüu läbi. Perä-kõrd aivast kõrta ja ujusi kah saarõ päält minemä. Kelgi verd vällä es lasta, uudissõkunnist kiäki es ületä ja lehen tegeli-kult millestki kiruta es olõ.

PULGA JAAN

Koorastõ patrioot Raudsepä Piitre

RAHMANI JAN

Täämbäne ettevõtlušõ arõndamisõ tsihtasotusõ (EAS) juht Raudsepä Piitre (50) om suurõ osa umast tüüelost pidänu tippjuhl am-mõtit. Tä pidä hinnäst poo-lõldõ liina-, poolõldõ maa-mehes, a ku küstäs, kost tä peri om, tulõ vastussõs iks Koorastõ. Raudsepä huvi-ala om tsirkõ tundmaopmi-nõ ja intervjuu and tä lehele ladusan võro keelen.

«Koolivaheao ja nädäливаhe-tusõ olõ iks latsõst saati Koorastõn olnu. Siist omma mu vanaimä-vanaesä peri. Olõ tan kolhoosin tüül käünü, Venne aigu. Üten Kiviranna Urmassõga ollimi katõköistõ lehmäkarjan, pinni meil es olõ, esi pidimi juuskma. Ma olli edimält kehvä juuskja, a ku paar suvvõ olli karjan käünü, olli ütskõik mis joosu-dstantsil uman vannusõklas-sin Eestin viie edimädsē siän. A juuskminõ es paku huvvi,» kõnõlõs Raudsepä Piitre.

Võitjidõ põlvkund

Juhiammõtit naas Raudsepä Piitre pidämä küländ noorõn. Tä sai 25aastadsõlt juhis ette-võttõn, kon olf 150 tüütäjät. Kuis tüütäjä säändse poiskõsõ juhtmisõga lepevä? «Sis olli-va tõsõ ao. Sis olf pääministri 30aastanõ ja olf veidü tõist-muudu. Üteldäs, et tuu olf võitjidõ põlvkund,» seletäs tä. Saman lõüd tä, et ka võit-jil olõ-i lihtsā. «Midä ma sis võitnu olõ? Varra tullf naa-da tüüd tegemä ja vastuta-ma – kas tuu om võitminõ? Lääne-Euruupan sõidi sama vana inemise jalgratta ja rula-ga ja käve pidudõl. Edesi: pensioniigä lätt mugu iist mi-nemä. Pensionisammas palas meil katõst otsast. Rahvastiku pürämiid om kah sääne, et nuuri om vähä, nii et ega viil niipia ei päsē tüüst. Ma ei näe seod võitu koskil!»

Kuis saia rikkas?

Raudsepp ütles, et täämbä



RAHMANI JANI PILT

Raudsepä Piitre uma kodomoro veeren Koorastõ Suurõjärve kaldõ pääl.

omma Eesti ettevõtlušõn keero-lidsõ ao ja arvada ei lää ka edesi lihtsāmbās. «Väega pallu oldas kinni tollõn, et ku midägi roh-kõmb tetä, sis om häste. Arva-tas, et sis saami rikkas. A rikkas saamisõ vai vaesõs jäämisega om sääne lugu, et ku tetä vaesust rohkõmb, sis tuust keski rikkas ei saa. Eestile ei passi sääne majandusmutõl, et teemi põllu suurõmbas, raielangi suurõm-bas, kaivami sügävāmbā kai-vandusõ ja toomi aga rohkõmb võõrast tüüjõudu. Ku mi täämbä Euruupa Liidu riikega võrrõl-dõn toodami lisandväärtüsest uman majandusõn alla 80% ELi keskmidsest, sis seo ei olõ rik-kas saamisõ võimalus. Rikkas saamisõs piät tüüstüs muutuma nutikas tüüstüses ja tuutminõ targas tuutmisõs. Hää näüde om Jaapan, väega suurõ majandusõ-ga riik, sääl ei olõ suuri luudus-varasid. Eestin olõssi mõistust

manu tuuta lihtsāmb, ku tulõvi-kun jaku saia ressursipuudusõst. Meil ei olõ nii pallo maavarra, puitu, tüüjõudu. Tüüd piät tege-mä targõmbalt ja kallimbalt, seo om tulõvik. Mi koolõn opissõ targa latsõ ja meil om hää keele- ja arvutimõistminõ, tast om kohegi edesi minnä küllh. Mille mi panõmi näid rumalat ja oda-vat tüüd tegemä?»

Ettevõtlušõ edendāmine

Majandusõ nutikambas muut-mist pruuv takast tsuski ka Raud-sepä Piitre juhitalv EAS. «Ku EASi peetas toetuisi vai rahha jagavas organisatsioonis, sis pe-ris nii seo ei olõ. Jah, täämbādsel pääväl olõmi tegelnü tan kriisi-toetuisi jagamisõga, a seo ei olõ päämine. Päämidselt tegeldäs ettevõttidõ ekspordi toetamisõ-ga, välisinvesteeringide Eestihte tuumisõ ja turismi tugõmisõga. EASi jaos om tähtsä tulõmus,

resultaat ja tollõl peetas kõik aig silmä pääl. Mu meelest mi võissi väega uhkõ olla, et Eesti turismi tulu üte elānigu kotsilõ olf mõnõ aasta iist umbõs 1400 dollarit. Seo numbrõga olõmi iinpuul Itaaliat ja Prantsusmaad, samal tasõmõl Rootsiga. Ja meil ei olõ suuri randu vai suusakuurorit. Järelikult om tettü õigjt asju.»

Ka edesi plaanitas tarkust rohkõmb äri mano tuvva. «Edesi plaanimi naada tegele-mä rakendusuringidõ prog-rammiga ehk tuuma tiidüst ärihte. Ja tugõma ettevõttidõ innovatsioonitegevüst. Neo omma õkva nuu valdkunna, mille kaudu ettevõttõ nakkasõ tulõvikun tuutma suurõmbat väärtüst,» seletäs Raudsepp.

Kas majandus jääs kasuma?

Raudsepä Piitre märgotas hää-meelega majandusõst ja timä vastaossuisist. Küsümüse pää-

le, kas ettevõttõ jääseki kasuma vai saava ütskõrd täuskasunus, jutustas tä säändse luu: «Aasta olf 2012, tuli Soomõst. Väiku laiv, laiva pääl üts Kalõvipoig es jõvva är uuta, kuna Talnan vällä saa, kuigi õnnõ mõni minut olf aigu. Lätš leti manu, küsse üte klaasitāvve midägi. Valõti tälle midägi kallist pudõlist, krabisf 30 eurot lavva pääle, võtsõ joogi üte lõnksuga är ja lätš ussõ manu uutma, kuna vällä pases. Sis ma mõtli, et om aasta 2012, miis kuluf 30 eurot. Tuu raha olf 20 aastat tagasi, 1992, ku olf raha-reform, 500 kruuni. 500 kruu-ni olf tollõl aol suurõ perre üte kvartali eelarvõ: kütus, süük, ütte-tõist sai osta kah. A läämi viil 20 aastat tagasi, 1972, ku Žiguli, Lada 2101 olf kats aastat tuutmisõn olnu. Tollõ poodihind olf 5500 rubla, miä 1992. aastal vahetõdi 550 krooni vasta.

Sis ma kai, et tan om sõn-

num pensionifondi kogujilõ. Ku meil esiki inflatsioon ei sutõta tagada, sis panõt auto-raha sinnä fondi ja nelläküm-ne aasta peräst saat klaasikõsõ kangõmbat. Ja ku mõni fond ütles, et tä tüütäs poolõ parõm-pidõ, sis saat tõsõ klaasikõsõ viil. Nii et ettevõtõ saa kasuda küllh, inflatsioon nõal, aga tuu ei tähendä midägi.»

Ummõhtõgi ei usu tä, et par-hilla omma inemise midägi valmis muutma, ja kasumisõ ja tarbimisõ paraat lätt tävve huuga edesi. «Võit aruta, kas seol kõgõl om mõtõt ja kas keskkund vasta pidä. Eks tä ütēl hetkel nakkas perrä and-ma kah, a parhilla om nii, et mi ei saa seost loobuda. Ku üteldäs, et seo kriis pidi kõk-kõ muutma: jah, pallusid asju muutsõ, a sissu tä es muuda. Iks sammamuudu: taivas om linnukeist tühi, a mi ooda-mi iks tuud, kuna nä linda-ma nakkasõ, et saas turismi käümä, konvõrentsiturismi ja kaubaturismi. Omma hotelli ja restorani ja kasiino, kes selle nõal elasse.»

A saman usk tä, et ligembāl aol kasus inemiisi keskkunna-tiidlikkus niipallo, et poodist ināmb kihvti abiga kasvatõdud söögikraami ei ostõta. «Õigõ pia om meil väiku aparaat kar-manin, millega saa tetä kipõ testi ja mõõta rohilidsõ kraami põllumürke sisaldust. Ma väe-ga looda, et seo om lähitulõvi-kun nii.»

Tsirguhelü kullõja

Koorastõ kant om tunnõt esierälise luudusõ, järvi ja mõtsu poolõst. Raudsepä suur huviala om tsirkõ kullõminõ ja tundmaopminõ. Uma paari-hektārilidse kodokruni päält om tä perämādsē 20 aastaga är kuulõnu ja nānnü 152 liiki tsirkõ. Tuu om peris suur hulk.

Tsirguhuvilidsõlõ tege mu-rõt tuu, ku hulga parhilla mõt-sa raotas. «Ma ināmp mõtsa ei lää. Mis ma sinnä otsi, sääl om tühje paiku täüs, raiesmi-ku, noorõndiku ja rāgāstik. Ku olõ kotun, olõ rohkõmb mõtsa seen ku sis, ku mõtsa lää.»

Priinime lugu

Rubriigin kõnõldas perekunnanimmi perilõmõisõst ja tähendüsest.

Rebane

Kandjidõ arvuga 2216 om *Re-bane* sagõhusõ poolõst 11. nimi Eestin. Seod nimme omgi tul-nu kõikist maakundõst. Mui-dõst harvõmbidõ panti taad nimme küllh Järvä-, Lääne- ja Virumaal, sukugi es panda täämbādsel Hiiumaal. Hinge-revisjon nõ perrä olf mõisit, kon seo nimi tegüsi, 134. Noist 106 olf Liivimaal ja õnnõ 28 Eestimaa kubõrmangun. Kirā-pilte olf mitmasugumaidisi: *Rebbane* (78 mõisan), *Rebane* (9), *Rebanne* (1), *Rebbani* (1), *Rebbanne* (2) ja *Räbbane* (3).

Lõunaeesti keelen om elājā-nimi muiduki *repān*, umas-ütlejā *rebāse*. Nii pantigi *Rebban* (26 mõisan Liivimaal ja nellān Eestimaal), *Repan* Karula ja Rõugõ kihlkunnan, *Reppan* Sangasten ja Rõugõn, *Repān* Harglõn ja Karulan,

Räbban Mulgimaal Halliste kihlkunnan. Eesti kirākeele võidukāigu aigu 19. aastasaal lõpust 1930. aastidõni olf Lõu-na-Eesti inemisi vil vormlist katõnimelisust, minkast and tunnistust täämbādsel pääväl veidemb ku kuvvõ kandjaga perekunnanimi *Rebane-Rep-pan*. Ka mu naasõ vanaimä Vastrõ Vilma vastas uma imä tütriguaolidsõ nime küsümise pääle: «Mamma olf Repān!» Tä es piä tuud kuigimuudu tõsõs nimes ku Muidõ-rahva (naabritalu) parlanõ *Rebane*. Keriguraamatn om Harglõ kihlkunna Saru külān 1870. aastil kirja pant *Rebban*, 1930. aastil *Rebane*.

Priinime alussõs olf mõni-gi kõrd talunimi, nigu Sarun Rebāse (1826 *Repāse*) talu per-rā vai Puurmani mõisan Kursi kihlkunnan Rebase Mihkli lat-silõ. A taad nimme om sakõstõ

annõt ka sulasrahvalõ. Kõüdüs edenimega *Rein* või kah midā-gi lukõ. Pahkla mõisan Hage-rin sai seo priinime *Kahharpāe Reino p Mihkel*. Vana-Antsla Koemõtsan seo nime saanu sulanõ Mārdil olf jälleki väike-ne poig Rein. Pindi mõisa Tiri külān (Rõugõ khk) om 1829. aasta hingeraamatulõ pant jārgepiten: *Sussiilwes* (Susiil-ves), *Sussi* (Susi) ja *Rebban*. Ilvessoes om Võrumaal kutsut ahmi.

Ku 1921. aastagal Setomaal nimmi panti, tegüsi sääl nii *Rebane* Pankjavitsa vallan ku umakeeline *Repān* Petseri val-lan (seoilmaaigu 10 kandjat). Eestistāmisel vahet Rebane vällä saksakeelitsit nimmi *Fuchs* ja *Fuks*, lisas viil *Tok-mann*, katsiknimmi *Arst-Re-bane* ja *Rebane-Järv*.

SAARÕ EVAR

Esimuudu: kanamuna kaabli külen

Kanapidājā PULGA JAAN lõud-se minevä riidi lauda ussõ iist elektrikarussõ maandu-sõ kaabli külest üte tühās süüdü kanamuna. No pruuv tä teedā saia, miā võisõ juh-tuda ja midā inemise tuust oppi võinu.

«Novott jah, tä om üüse lau-dast vinnanu. Ma mõtli algul, et harak. A tuu pilukõnõ om haraku jaos kaunis kahtlanõ ja neo haragu, kes siin omma, noorõ haragu, kas nä mõistva roita sääl lauta müüdā...

Näütäs nii, et tuu om tuhkru iks vast. Vei saina müüdā muna üles, pilust vällä ja sis tä kas kukuf tuu muna sinnā alla vai lätš pandsõ esi, et om hää süvvä säält munakoorõ seest. Hum-mukus olf väikene loigukõnõ munakõllast sinnā alla nõrgu-nu, kanapoja seivā tollõ är.

Ku tuu muna olõs sadanu, olõs tuu pidānu vast poolõs minemä. Esiasi, ku tä poolõ tii



RAHMANI JANI PILT

Katskinõ kanamuna tugõvalõ kaabli külen ripun.

päält lask hambist vallaalõ.

Ku tuhkru pandsõ tiidlikult muna sinnā, sis inimkonna jaos tähendās tuu, et kuigi om arvatu, et perān meid tulõva ahvi, sis võiva ka hoobis tuhkr-u tulla. A tuu om halvõmb variant, uskõ minnu. Rahvas arvas, et tuhkru haisas. Tuhkr-u ei haisagi muidu niivāega,

ainult sis, ku tedā ärritāt. Aga kaegõ inimkonda, kõik omma ärritedü. Määne hais olõs ül-len, ku mi asõmõl olõs tuhkru ollu!

A ku tuu muna sattõ, sis tuu tähendās, et tuhkrul om kah viil sääne jaanipäävä oimõtus pääl ja lõvva ei pea kõiki asju kinni.»

Muhu-lugu

ZILMERI HELE

Mi pere eläs küllh Valga maa-kunnan, a sõski Vanal Võrumaal, õdagu puul veeren, Lepä külan Laasmäe talun.

Seo lugu juhtu mu poja Carloga 1999. aasta suvõl, õkva säitsmevelistepääväl. Mu poig olf tuukõrd nelläaastanõ. Poiskõnõ olf mul sääne väega koir lats ja sagõhõlõ timäga midägi juhtu.

Tuukõrd olf hainakuu väega kuiv ja meil kotun tetti haina. Hainamaa olf meil väega suur, 17 hektärit.

Nii ollgi meil joba iispääväst pääle kõik nätäl haina tettü. Puulpäävä tõiõ vanaesä hainakaarutaja kuuri manu. Tuu olf katski lännü ja olf vaia keevitü. Uudishimulik lats, nigu Carlo olf, vahtsõ kah sääl man. Ma kaiõ aknõst vällä ja näie, et vanaesä lätõ tõiõst kuuri. Vast tüüriistu tuuma.

Poiskõnõ jäie ütsindä. Ma teie kõõgin lõunasüüki ja passõ kõõgiaknõst, kon poig om ja midä tä tege. Carlo saisõ kaarutaja man ja mi kuvvõkuunõ jahipini, sääne häste sõõdet ja tukõv laika, juussõ välän ja tahtsõ poiskõsõga mängi.

Kõrraga hüpäs pini poiskõsõlõ edekäpä sälä pääle ja tougas latsõ pääga vasta



REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

kaarutajat. Lats nakaõ ikma ja juussõ kipõlt tarõ poolõ. Tulf õkva küüki ja joba ussõ pääl hõigaõ: imä, kae, mul om muhk pään! Ma hiitü peris är ja hõiksi, et issakõnõ, ku suur muhk. Sõs ma võtsõ kõõgikapi suhvlis vädse ja tahtsõ tuuga muhulõ pääle vaota, nigu mu imä õks tekse, ku ma lats olli ja muhu olli saanu.

Carlo näkse väist ja nakaõ rüükmä, et ei lõika muhku

maaha, ei lõika muhku maaha. Tä vaesõkõnõ mõtõl, et ma võtsõ tuuperäst vädse vällä, et muhk maaha lõigada.

Muidoki võisõ poig niimuudu mõtõlda, selle et esi ma jo röögati kõva helüga, et issänd, ku suur muhk. Ma pruusõ pojalõ kõnõlda, midä ma vädsega tetä taha, a tä es usu minnu ja juusksõ minemä.

Nii tuu muhk sõs lätõ kül sinites, kõllatsõs, tsirelidses ja rohi-

lidsõs. A tuuga es olõ viil muhu-lugu läbi. Iispääva lätõ lats latsiaida ja kõnõl umast muhust latsiaiatädile kah. Sõs nakaõ opitüü pääle ja oppaja küsse Carlo käest, mis päiv täambä om. Carlo ütelf, et ei tiia. Oppaja soovif perrä märgütä. Carlo ütelf, et muhk ei lasõ märgütä ja kõvaketas om kah täüs.

Siiamaani kõnõldas taad luku mi suguvõsan ku anõkduuti.

Ei tunnõ

Inemiisil om egäsugutsid nimmi. Kül om ristiniimmi ku ka perrenimmi säärtsid ja märtsid. Perämädsel aol pandas viil latsilõ mito nimme ja mõtlõ, kuis lats küllh säändse nimega toimõ tulõ. Mõnõ latsõ vahetasõ suurõst saiõh esi uma nime är. Mul ütelf tutvalõ tütarlatsõlõ es miildü Mischel, tä võtsõ hindäle vahtsõst nimest Morgan. No mis tetä!

A nimest võit ka arvu saia tõiõtmuudu. Tuu olf 1956. aastal. Mu miis vei minno umalõ vanaunolõ ja tädidele küllä. Nä eläsiõ Rosmal.

Ollimõ sis küllh uno Gustal. Uno puul suvif Tartost perekund Oja, nä olli muusiku. Näile tulf ütelf pühapääväl küllä tutva Tartost. Näide kamban olf ka Kela-mi Tunne uma naasõga.

No et säändse korgõ küllalise tulliva, sis meil olf uno Gustal

tuu, kes võtsõ ja mõistsõ küllalistega kõnõlda ja toimõtada. Gustal kutsuti tuul puhul põllu päält küllaliste mano. Tulf sis Gustal ja küllaline andõ Gustalõ käe ja tutvuf hinnast: «Tunne.» Gustal küllalise käsi peoh, kaie terätselt otsa ja ütelf: «Ei tunnõ.» Astõ sammu viil ligembäle, kai alt üles (Gustal olf lühkene miis) ja ütelf, et no mitte ei tunnõ.

Tunne ku viisakas miis es tii vällägi. Sai arvu küllh. Appi tulf Tunne sõbõr, kes kutsõ seltskonna kohvilõ.

A mi Vaikega kattõmi maja taadõ, koh ollimi käpile maah ja naarimi ilma helüldä naaru.

PUURI SIIRI

Õdagunõ taksosõit

Tervüs naas logisõma ja naksi suurõ hädäga arstõ vaihõl juusma. Üts rassõ põlvõsüst sai tettüs, ku kell olf pääle 9 õdagu. Tartun.

RAUDKATSI ENE

Maolda nali

Mõni nali om nii maolda, et aja peris naardma. Toimõndaja om üte säändse siia vällä valinu.

Krokotille hiidütamine

Latsõlats, kes olf suvõvahe-aos maalõ viid, kai, kuis vanaesä pääle hummogusüüki sõrmiga lavva vasta trummõld.

«Mille sa sõrmiga trummõldat?» küsse latsõlats.

«Ma hiidütä niimuudu krokotille kavvõmbalõ,» selef vanaesä vasta.

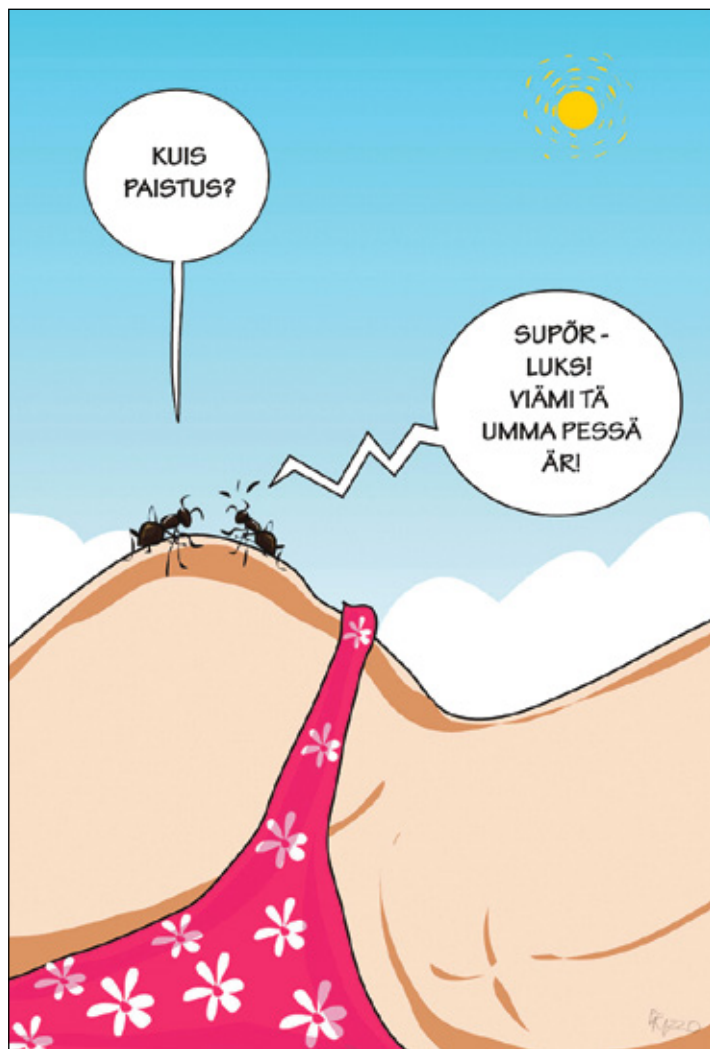
«Krokotille?! Nu eläse jo mitmõ tuhandõ kilomiitre takan,» es jää latsõlats uskma.

«No kae sis, ku häste mõos,» jäi vanaesä hindä jutu mano.

Parm tsuskas

Nalapildiga tsuskas ütiskunda mõnõst hellembäst kotussõst

Rõugõ Rebäse külä miis VARUSTINI ANDRES, tunnõt ka nimega PARM.



Tossu Tilda pajatus

Tsõõrivabrik

Vanavanõmba sõidi Võromaalt Tartomaalõ latsõlatsi hoitma. Nigu iks sis, ku nooril olf api vaia. Kõgõ väikumba, aastadõ Jakobil võtsõ vanaimä uma hoolõ ala. Kattõ suurõmbat, viieaastast Oskarit ja kolmõaastast Ottot, naas kammandama vanaesä.

«Teemi tsõõrivabrigu!» kutsõ vanaesä poiskõisi. Puutüüpink olf poja majapidämisen olõman. A kõgõpäält tulf vabrikun ammõdi paika panda. Vanaesäst ja Ottost saiva tüülise, Oskar panti direktris. Vanaesä jo tunnõt puutüü asatundja. Trelli otsa pant säädeldisega olf

TOSSU TILDA

Muda Mari pajatus

Säädüs ulli ei paranda

Ma kuuli raadiost, et hainakuust muudõtas relvasäädüst nii, et kõik inemise, kiä püssä võiva kotoh hoita, piät tuust võiva kotoh hoita, piät tuust võiva kotoh hoita, kiä surmasõitu tegevä, hooli ei määndsestki säädüsest. Papridõ perrä näil ei olõki autot, ei olõ lupõ ja mõista-i nä sõita kah. Ku gaasipedaali leüdvägi üles, sõs pidurit inämp ei levvä.

Kiroda säädüsehe, midä tahat, iks om säändsit ullõ, kiä ei mõtlõ pääga, a määndsegi tõiõsõ kotussõga.

MUDA MARI

Latsilõ

Vastus saada' üte nädäli joosul melliaadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee vai postiga:
Uma Leht,
Tartu 48,
65609 Võro.

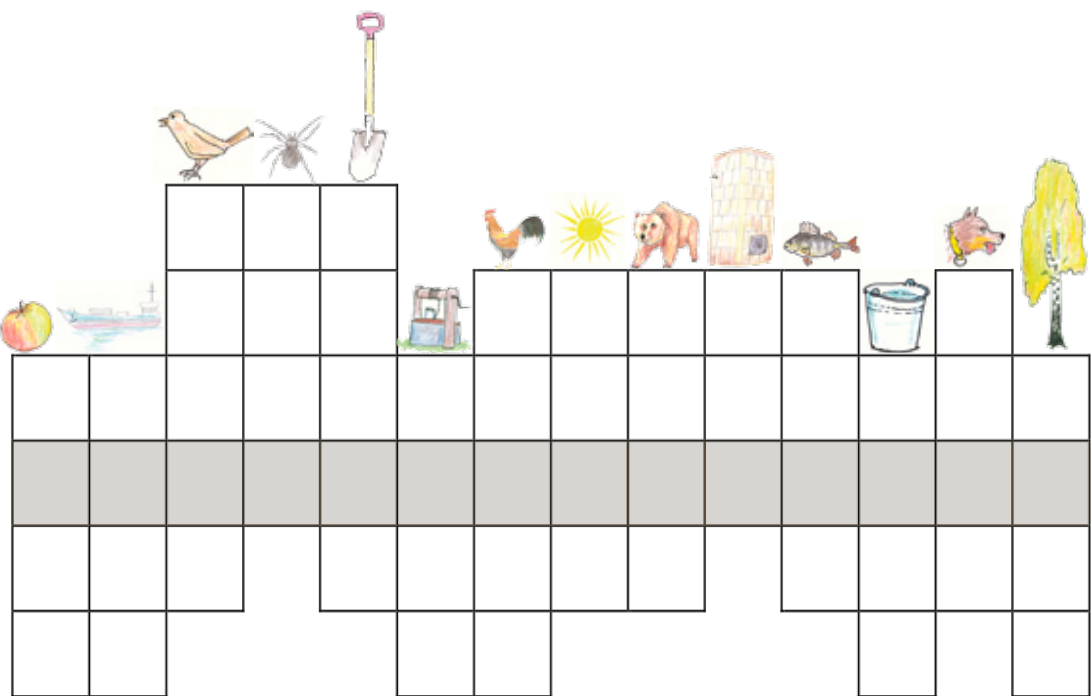
Vastussõ mano panõ' kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit latsiraamatit vai plaatõ.

Latsinukka tugõva' Võro instituut ja Võro selts VKKF.

Minevā kõrra vastus:
TULKÕ' TSUKLÕMA!
Avvohinna saa RAMMO LISSANDRA (11) Põlvast.

Ku täüdät ristsõna õigõhe är, saat vastussõs kats suvidsõ putuga nimme.



Telli Uma Leht!

6 kuud – 6 €, 12 kuud – 12 €,

e-ärvõ püsिमassuleping 0.85 € kuun.

Telli saa ExpressPostist:

tellimine.ee/umaleht

tel 617 7717